Jaarverslag vergunningverlening, toezicht en handhaving 2022

Gemeente Borger-Odoorn

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2
2. Vergunningverlening 3
3. Vergunningsgericht toezicht.....11
4. Objectgericht toezicht 16
5. Gebiedsgericht toezicht 17
6. Integraal toezicht 19
7. Handhaving in het kader van het omgevingsrecht, de Apv en Opiumwet.....20
8. Toezicht en handhaving in het sociaal domein 25

1. Inleiding

Voor u ligt het VTH-jaarverslag 2022. Het opstellen van dit document is niet vrijblijvend. Op grond van artikel 21.1 van de Wet milieubeheer, artikel 10.1 van de Wet ruimtelijke ordening en artikel 7.7. van het Besluit omgevingsrecht moet het college jaarlijks verslag doen aan de gemeenteraad over hun beleid met betrekking tot de uitvoering van de taken op het gebied van deze wetten. De uitkomst van deze beschouwing wordt meegenomen in de voorbereiding op de volgende uitvoeringsprogramma's. Het jaarverslag toezicht en handhaving dient om verslag te doen van de wijze waarop de in het uitvoeringsprogramma geplande taken in 2022 zijn uitgevoerd. Het is een verantwoordingsdocument dat tevens dient als instrument voor evaluatie en (eventueel) beleidsaanpassing.

1.1. De VTH-beleidscyclus

In de raadsvergadering van 14 november 2019 is het VTH-beleid 2020 gemeente Borger-Odoorn door de gemeenteraad vastgesteld. Hiermee is het toezichts- en handhavingsbeleid uit 2017 uitgebreid met een hoofdstuk over vergunningverlening op het gebied van het omgevingsrecht (bouwen, ruimtelijke ordening, milieu en (brand)veiligheid). Het beleid uit 2017 over toezicht en handhaving is gelijk gebleven. Daarmee ook de intentie om minder te focussen op prestaties en output en meer de nadruk te leggen op outcomes en de relatie met de doelstelling van toezicht en handhaving. Toezicht en handhaving zijn immers geen doel op zichtzelf. Het gaat er uiteindelijk om de norm naleving te verbeteren, zodat publieke belangen als veiligheid en gezondheid worden gerealiseerd. Het VTH-beleid is verlengd tot en met 1 juli 2023 (zodat dit beleid kan worden afgestemd met de (nog te maken) keuzes in het kader van de implementatie van de Omgevingswet). In juli 2023 komt een nieuw VTH-beleid in de vorm van een Uitvoerings- en handhavingsstrategie (U&H-Strategie), die toegespitst is op de Omgevingswet.

Voor 2022 is door het college een uitvoeringsprogramma vastgesteld. Dit uitvoeringsprogramma beschrijft de uitvoering van de vergunningverlening, het toezicht en de eventueel daarop volgende handhaving van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de gemeente Borger-Odoorn en een aantal andere wetten en regelingen met relatie tot de fysieke omgeving, het sociaal domein en het domein van openbare orde en veiligheid.

De uitvoering van het beleid wordt jaarlijks inzichtelijk gemaakt door het opstellen van een jaarverslag. Voor u ligt het jaarverslag van het jaar 2022. In het jaarverslag ziet u deels een verantwoording op outcomes, namelijk een uitwerking van doelen die voortkomen uit de benoemde speerpunten en of we zijn gekomen tot realisatie ervan. In het handhavingsuitvoeringsprogramma worden aan de verschillende onderdelen nog uren gekoppeld. Daarom zult u in dit verslag ook nog een verantwoording van de uren terugzien.

1.2. Leeswijzer

Dit jaarverslag beschrijft de resultaten van 2022. In hoofdstuk 2 wordt inzicht gegeven in vergunningverlening. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van het vergunningsgericht toezicht beschreven en in hoofdstuk 4 de resultaten van het objectgericht toezicht. In hoofdstuk 5 komen de resultaten van gebiedsgerichte toezicht aan de orde. In hoofdstuk 6 komt integraal toezicht aan de orde. Hoofdstuk 7 geeft de resultaten weer van het toezicht naar aanleiding van verzoeken om handhaving en de handhavingszaken van 2022. Hoofdstuk 8 bevat de resultaten van integraal toezicht op de Wet maatschappelijke ondersteuning. Aan de vormen van toezicht zijn ter verduidelijking icoontjes toegevoegd welke in een oogopslag de resultaten weergeven. Dit betreffen de volgende:


Goed, doelen gehaald


Voldoende, doelen gedeeltelijk gehaald


Matig, doelen niet gehaald

2. Vergunningverlening 

In het VTH beleid wordt gestreefd naar een meer integrale manier van voeren van de beleidscyclus voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Hierbij geven we op inhoud vorm aan de daaraan gekoppelde doelstellingen voor vergunningverlening in het fysieke domein. De wet- en regelgeving op het gebied van vergunningverlening hebben namelijk enerzijds tot doel om te zorgen voor een veilige, en aantrekkelijke fysieke leefomgeving en anderzijds beschermen we hiermee natuur en milieu en zorgen we voor een goede ruimtelijke ordening. Het VTH- instrumentarium moet ten dienste staan hiervan. Vooruitlopend op de Omgevingswet zetten we ook in op een meer integrale benadering en vanuit het belang van een goede leefomgeving.

Doelstellingen en uitgangspunten

De doelstellingen en uitgangspunten die we daarbij hebben gesteld zijn als volgt uitgewerkt in het VTH beleid:

Doelstellingen 2022

- De gemeente streeft ernaar in 2022 te voldoen aan de eisen van de Kwaliteitscriteria 2.2, ook bij vergunningverlening.
- Bij elke vraag van een klant op het gebied van vergunningverlening omgevingsrecht wordt bekeken of vooroverleg zinvol is. Het streven is om het vooroverleg binnen vier weken af te ronden.
- Vergunningverlening moet binnen de wet gestelde termijnen gebeuren.

Uitgangspunten Vergunningverlening

- Veiligheid, leefbaarheid, duurzaamheid en woonaantrekkelijkheid moeten worden geborgd in de gemeente; het vergunningverleningsbeleid moet in dienst staan van deze ambitie.
- De gemeente waarborgt rechtszekerheid voor burgers en ondernemers.
- De gemeente zet bij vergunningverlening in op goede, toegankelijke, klantgerichte en zorgvuldige dienstverlening en communicatie.
- De gemeente streeft naar afhandeling van vergunningaanvragen binnen de door de wet gestelde termijnen.
- Bij vergunningverlening denken we mee en kijken we naar wat wél kan ('ja, tenzij'-principe).
- We wijzen inwoners en organisaties op hun eigen verantwoordelijkheid om te voldoen aan wet- en regelgeving bij een aanvraag om omgevingsvergunning en om draagvlak in de omgeving te creëren voor hun plannen.

Kwaliteitscriteria 2.2

Er zijn kwaliteitscriteria vastgesteld voor het omgevingsrecht, namelijk de Kwaliteitscriteria 2.2. Pro Facto heeft gekeken hoe we ervoor staan ten opzichte van de vorige kwaliteitscriteria. Vervolgens hebben we een vertaling gedaan naar de praktijk, inzichtelijk gemaakt wat de huidige stand van zaken is en waar nodig een explainmodule opgesteld in de beleidsnotitie Kwaliteitscriteria 2.2 Omgevingsrecht.

Door dit document hebben we inzicht in hoe we ervoor staan ten aanzien van alle deskundigheidsgebieden. Er is bewust voor gekozen om hierbij heel zorgvuldig stil te staan, om zo ook een verdiepingsslag te maken. Hierdoor kan dit document worden gebruikt als uitgangspunt voor de toekomst en geeft het handvatten voor de borging en monitoring. Doordat het een dynamisch document is, moeten we altijd alert blijven of we nog aan de kwaliteitseisen voldoen. Wijzigingen in wet- en regelgeving, personele bezetting en uitvoering van werkzaamheden kunnen namelijk van invloed zijn. Hoe we willen zorgen dat we up-to-date blijven staat in de notitie en moet deels nog verder uitgedacht worden.

Vergunningverlening: het totaalbeeld

In het uitvoeringsprogramma 2022 is beschreven wat de taakstelling op dit domein inhoudt. Hierbij wordt een onderverdeling gemaakt in de volgende domeinen;

- Wabo omgevingsvergunning (bouwen en slopen, brandveilig gebruik van bouwwerken
- Milieu
- Monumenten
- Overig (Drank en Horecawet, APV-evenementen, uitritten en kappen)

Capaciteitsplanning vergunningverlening
De taken die uitgevoerd worden op het gebied van vergunningverlening zijn vraag gestuurd. Wel kan op basis van voorgaande jaren vrij goed worden bepaald in aantallen per categorie vergunningen er jaarlijks worden aangevraagd, dit betreft een capaciteitsplanning. Op het moment dat zich bijzondere projecten voordoen of het wijzigen van wet- en regelgeving zullen deze aantallen afwijken van voorgaande jaren. Ook kunnen andere ontwikkelingen zoals economische veranderingen of een pandemie van invloed zijn.

Wabo omgevingsvergunning: de toelichting

Vooroverleg
In het vooroverleg, ook wel principe-verzoek genoemd, wordt voor de initiatiefnemer de haalbaarheid van een plan getoetst, voordat dat er een officiële aanvraag wordt ingediend. Veelal wordt er een toets gedaan op de planvorming in relatie tot de ruimtelijke ordening, bestemmingsplan en/of beheersverordening. Daarnaast kunnen ook andere elementen als bijvoorbeeld een welstandstoets onderdeel zijn van het vooroverleg. Omdat een aanvraag vaak geld en tijd kost, verleent de gemeente hiermee extra dienstverlening richting inwoners. In ongeveer 20% van de gevallen wordt de principe-uitspraak ook daadwerkelijk omgezet in een formele aanvraag voor een omgevingsvergunning. Merkbaar is dat steeds meer behoefte is om vooraf in gesprek te gaan met de gemeente over planvorming. Op deze manier kan een weigering van een formele aanvraag om omgevingsvergunning vaak worden voorkomen. En het kan ervoor zorgen dat de procedure voor een formele aanvraag om omgevingsvergunning sneller verloopt.

Termijnen vooroverleg niet behaald:
De afhandelingstermijn van vooroverleggen is wettelijk niet vastgelegd. Uit het huidige VTH-beleid blijkt dat de huidige dienstverlenende termijn hiervoor is vastgesteld op vier weken. Uit de praktijk blijkt echter dat dit niet haalbaar is, omdat van de 167 aanvragen voor vooroverleggen in 2022 26% binnen deze dienstverlenende termijn afgehandeld is. Omdat dit uit de voorgaande jaren ook al bleek, is ervoor gekozen om deze termijn uit het aanvraagformulier en van de website te halen. Hierdoor is deze dienstverlenende termijn er alleen voor intern gebruik. Momenteel wordt er gewerkt aan nieuw VTH-beleid Omgevingsrecht en wordt de dienstverlenende termijn verlengd van vier naar zes weken. Dit is tevens al in het uitvoeringsprogramma voor 2023 opgenomen.

Bij het verlengen van de dienstverlenende termijn naar zes weken worden nog steeds niet alle vooroverleggen binnen deze termijn afgehandeld. De mogelijke oorzaken hiervan zijn:
- werkdruk; (formele aanvragen krijgen voorrang vanwege de wettelijke termijnen. Het vooroverleg is een "serviceproduct" zonder wettelijke termijn). - vooroverleggen zijn niet altijd volledig en/of duidelijk dus soms veel overleg over- en weer met aanvrager;
- vooroverleggen zijn soms zeer complex zodat uitgebreid intern- en extern overleg noodzakelijk is;

- soms moet (in overleg met de aanvrager) een vooroverleg "geparkeerd" worden omdat er een bestemmingsplanprocedure gevoerd moet worden;
- de inhoudelijke werkzaamheden van het vooroverleg zijn veranderd door onder andere veranderde wensen en hogere verwachtingen vanuit initiatiefnemers.

Omgevingsvergunning Wabo

De omgevingsvergunning is veelomvattend. Veelal hebben we te maken met een activiteit waarbij de activiteit bouwen het grootste component in de aanvraag is. We spreken van meervoudige aanvragen wanneer er meerdere activiteiten tegelijkertijd worden aangevraagd, zoals brandveilig gebruiken van een bouwwerk en slopen. In het uitvoeringsprogramma 2022 zijn deze activiteiten specifiek benoemd.

Uitgedrukt in percentages

72% van de aanvragen voor een omgevingsvergunning in 2022 is binnen de wettelijk gestelde termijn afgerond. Er zijn het afgelopen jaar twee vergunningen van rechtswege verleend. Overige aanvragen bleken achteraf toch vergunningsvrij te zijn, of zijn ingetrokken (17%). De genoemde aantallen zijn gebaseerd op informatie uit Wabo MP (medewerkersportaal) 2022.

Activiteit kappen

Er zijn situaties denkbaar waarbij een inwoner of ondernemer hinder ondervindt van bomen in eigendom van de gemeente. Er kan dan een verzoek tot kappen van de gemeenteboom worden ingediend bij het College van Burgemeester en Wethouders. Het verzoek wordt beoordeeld op basis van het bomenbeleid. Zo wordt er bijvoorbeeld in de groene hoofdstructuur als uitgangspunt niet gekapt, tenzij er sprake is van onrechtmatige hinder, gevaar en/of schade voor particuliere eigendommen, boomziekte of herinrichting. De gemeente maakt een afweging of er voldoende aanleiding is om de boom te kappen.

Makelaarsvragen

Makelaars die betrokken zijn bij de aan- of verkoop van panden kunnen bij het Klantcontactcentrum terecht voor informatie die belangrijk is bij de aan- en verkoop, hypotheek of taxatie van een huis. Het gaat hier dan veelal om bestemmingsplaninformatie of de mogelijkheden met een bepaald perceel. In 2022 zijn meer vragen vanuit makelaars gekomen dan we vooraf ingeschat hebben. Dit heeft er onder andere mee te maken dat makelaars profiteren van de oververhitte woningmarkt.

Informatieverstrekking

In het Klantcontactcentrum staat juiste en transparante informatieverstrekking centraal. Het werk van onder andere de Wabo-consulenten bestaat onder andere uit het beantwoorden van informatieverzoeken op het gebied van de Wabo. In de voorgaande jaren gebeurde dit zowel telefonisch als fysiek aan de balie van het gemeentehuis, maar in verband met de maatregelen omtrent het Covid-19-virus zijn dergelijke verzoeken in 2022 gedeeltelijk telefonisch of digitaal behandeld.

Bij informatieverzoeken wordt uitgezocht of er een vergunning noodzakelijk is, en welke regels er dan gelden om de plannen mogelijk te maken. Om mensen beter van dienst te zijn, wordt gewerkt op afspraak. Als de vraag eenvoudig te beantwoorden is kan dit zelfs via e-mail. Met de behandeling van een bouwinformatieverzoek worden veel voordelen behaald. Zo wordt er bijvoorbeeld enerzijds preventief informatie gegeven over het al dan niet vergunningsvrij

bouwen of gebruiken, wat vervolgens weer scheelt in toezicht en handhaving door de gemeente. Heeft de initiatiefnemer al een duidelijk schetsplan op een specifieke locatie, dan wordt er veelal overgegaan tot vooroverleg.

Wabo omgevingsvergunning: zijn de doelen gerealiseerd?
Voor 2022 zijn het aantal activiteiten en de daaraan gekoppelde urenraming op het gebied van vergunningverlening gebaseerd op de capaciteitsberekening uit het uitvoeringsprogramma 2022. In onderstaande tabel is voor elke activiteit een prognose weergeven afgezet tegen de werkelijkheid in 2022.

TABEL: VERGUNNINGVERLENING OMGEVINGSRECHT – KCC, CLUSTER OMGEVING 2022	Prognose	Werkelijk	Prognose	Werkelijk
Product/dienst/activiteit	Aantallen 2022	Aantallen 2022	Uren 2022	Uren 2022
Vooroverleg, principeverzoek	225	167	1225	909
Omgevingsvergunning activiteit bouw	250	218	1581	1436
Omgevingsvergunning activiteit uitweg	16	29	195	80
Omgevingsvergunning activiteit kappen	100	77	144	111
Omgevingsvergunning activiteit aanleg	37	15	167	68
Omgevingsvergunning en melding brandveilig gebruik	5	9	5	9
Omgevingsvergunning activiteit afwijking bestemmingsplan	40	29	180	131
Omgevingsvergunning en melding activiteiten milieu	20	24	5	6
Sloopmelding en melding asbest light	288	254	72	64
Riool aansluit vergunning	12	15	66	45
Huisnummerbesluit	88	70	110	119
Makelaarsvraag/verzoek bodeminformatie	91	85	137	128
Baliedienst/afspraken	125	93	125	93
Informatieverstrekking algemeen Wabo / Apv	750	707	750	707
Totaal	2047	1792	4762	3906

Algemeen beeld
Over het algemeen vertoont het werkelijk beeld geen dermate grote afwijkingen tegen de prognose die gesteld is in het uitvoeringsprogramma 2022.

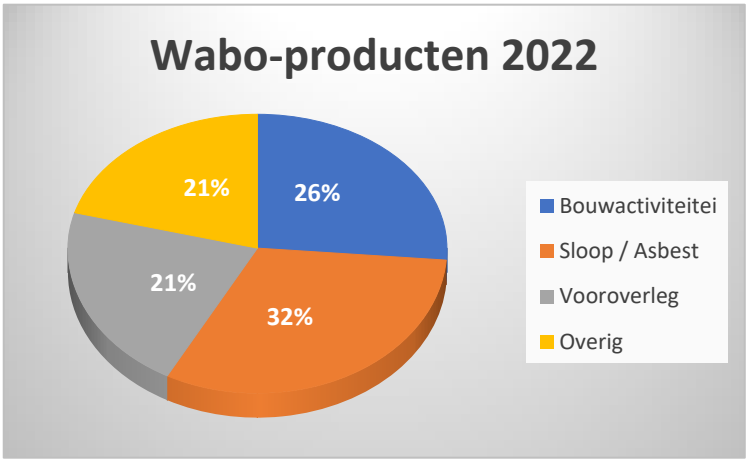

In totaal zijn er in 2022 855 omgevingsvergunningen en sloopmeldingen aangevraagd in het kader van de Wabo. De activiteiten sloop en verwijderen van asbest (30%), bouwactiviteiten (25%) en vooroverleg/principeverzoek (20%) zijn relatief de meest verleende activiteiten. Het vooroverleg kan ook meerdere activiteiten in de voorfase bevatten. Bij het vooroverleg moet daarnaast wel de kanttekening worden geplaatst dat in 20% van de gevallen het initiatief ook daadwerkelijk doorwerkt naar een aanvraag voor een omgevingsvergunning.

Het omgevingsrecht stelt ook nadere indieningsvereisten vast om een aanvraag om omgevingsvergunning goed te kunnen beoordelen. Indien een aanvraag niet compleet aangeleverd wordt, wordt de initiatiefnemer verzocht de aanvraag aan te vullen. Wordt dit niet tijdig gedaan of zijn de gegevens niet voldoende voor een juiste beoordeling dan kan de aanvraag buiten behandeling worden gesteld. In 2022 is 3,4% van de aanvragen buiten behandeling gesteld.

In 2022 zijn daarnaast 57 meldingen/activiteiten door de initiatiefnemer ingetrokken en zijn er in totaal 31 aanvragen geweigerd.

Afwijking – Baliedienst / afspraken
in verband met het coronavirus hebben het eerste kwartaal van 2022 geen baliediensten of afspraken plaatsgevonden. Geschat wordt dat hierdoor ongeveer driekwart van het aantal geschatte baliediensten en afspraken heeft plaatsgevonden.

Afwijking – informatie verstrekken algemeen Wabo / Apv
De handelingen met betrekking tot informatieverstrekking omtrent de Wabo en de Apv worden niet geregistreerd. Het gaat hierbij om algemene vragen vanuit inwoners die niet gerelateerd zijn aan bijvoorbeeld een aanvraag voor een omgevingsvergunning of een andere zaak, maar die wel thuishoren op onze afdeling. De daadwerkelijk werkbelasting hieromtrent wordt niet bijgehouden. Hierdoor is voor dit jaar een schatting gemaakt van de werkelijke cijfers. Geschat wordt dat per informatieaanvraag iemand een uur nodig is om informatie op te halen en te verstrekken.

Afwijking – Monumenten
In onze gemeente zijn 34 objecten aangewezen tot monument. Het soort monument bepaalt welke rechten en plichten een eigenaar heeft tot onderhoud en verbouwingsmogelijkheden. In totaal zijn er 15 rijksmonumenten en 21 provinciale monumenten aangewezen binnen de gemeente Borger-Odoorn.

Voor 2022 geldt dat er geen aanvragen zijn gedaan om een monument te wijzigen, herstellen of slopen. Daarnaast kunnen onderhoudswerkzaamheden veelal vergunningsvrij worden uitgevoerd.

Vergunningverlening overig: de toelichting
Dit hoofdstuk geeft de resultaten en in hoeverre de doelen behaald zijn op het gebied van vergunningverlening in het kader van onder andere de Alcoholwet, Wet op de kansspelen, APV (evenementen, paasvuren en carbid) en Wet Kinderopvang.

Alcoholwet
Voor het uitoefenen van een horeca- of slijtersbedrijf is een vergunning benodigd van de Alcoholwet. Daarnaast is het verboden om zonder ontheffing van de Alcoholwet zwak-alcoholische dranken te schenken bij bijzonderheden gelegenheden - van zeer tijdelijke aard - zoals bijvoorbeeld evenementen.

Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob)
De Rekenkamercommissie heeft in 2021 onderzoek gedaan naar de gemeentelijke weerbaarheid en ondermijning waarbij zij beoogt een bijdrage te leveren aan het vergroten van de weerbaarheid van onze gemeente en de ondermijning binnen de gemeentegrenzen effectief te bestrijden. De vraag is dan ook of onze gemeente zicht heeft op ondermijnende criminaliteit, of de gemeente voldoende weerbaar is tegen pogingen van criminele ondermijning gericht tegen de gemeentelijk organisatie en of er voldoende bewustzijn is over de maatschappelijke risico's van ondermijning.

In 2022 is een begin gemaakt met de uitvoering van de Wet Bibob op de Apv. Er wordt in 2023 beleid geschreven om de wet in te voeren op meerdere terreinen, en de uitvoering hiervan effectiever te maken binnen onze gemeente. Ook hebben enkele medewerkers inmiddels een cursus gevolgd om met de wet te kunnen werken.

Evenementen
Evenementen zijn belangrijk voor de leefbaarheid en toerisme in de gemeente. Jaarlijks worden er ongeveer 100 evenementen georganiseerd in Borger-Odoorn. Evenementen brengen over het algemeen risico’s met zich mee. Voor de classificatie van de evenementen in risico’s hanteert de gemeente Borger-Odoorn een risicoanalyse. Op basis van het aantal punten worden evenementen ingedeeld in een risicoklasse: de A, B en C-evenementen (hoog risico). Daarnaast kan in een aantal gevallen met een meldingsplicht worden volstaan.

Paasvuren
Voor het oprichten en ontsteken van een paasvuur kan een ontheffing worden aangevraagd bij de gemeente. De inhoud van de aanvraag wordt beoordeeld op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening en de Wet Milieubeheer waarbinnen het verboden is in de openlucht of binnen een inrichting afvalstoffen te verbranden. Daarbij wordt gekeken naar onder andere of er voldoende waarborgen voor het milieu aanwezig zal zijn, het ontsteken geen onnodig of onaanvaardbaar gevaar of hinder voor de omgeving en omstanders met zich meebrengt en daarvan geen (dreigende) verstoring van de openbare orde uitgaat.

Kinderopvang

In het kader van de Wet Kinderopvang is de gemeente verantwoordelijk voor de inhoud van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) waarin alle opvanglocaties staan geregistreerd.

Vergunning overig: zijn de doelen gerealiseerd?

Voor 2022 zijn het aantal activiteiten en de daaraan gekoppelde urenraming op het gebied van vergunningverlening gebaseerd op de capaciteitsberekening uit het uitvoeringsprogramma 2022. In onderstaande tabel is voor elke activiteit een prognose weergeven afgezet tegen de werkelijkheid in 2022.

Algemeen beeld

Over het algemeen wijkt het werkelijke beeld niet ongunstig af tegen de prognose die gesteld is in het uitvoeringsprogramma 2022.

In de onderstaande tabel is voor elke activiteit een prognose weergegeven afgezet tegen de werkelijkheid in 2022.

VERGUNNINGVERLENING OVERIG 2022	Prognose	Werkelijk	Prognose	Werkelijk
Product/dienst/activiteit	*Aantallen 2022*	*Aantallen 2022*	*Uren 2022*	*Uren 2022*
Vergunning drank en horeca	27	38	81	114
Vergunning speelautomaten	4	3	2	2
Vergunning Wet kinderopvang inclusief wijzigingen doorvoeren	53	33	80	50
Ontheffing vreugdevuur	12	12	21	21
Melding carbid	18	16	18	16
Kennisgeving incidentele festiviteit	21	7	42	14
Evenementen	88	120	700	948
Gehandicaptenparkeerkaart GPK	118	125	118	125
Gehandicaptenparkeerplaats GPP	3	5	3	5
Digitale publicatie DROP / terinzagelegging	200	200	150	150
Verloting, bingo en collectevergunning	22	37	11	19
Besluit verkeersregelaars, geluidswagen, wedstrijd ad weg	15	10	45	30
Ontheffing blauwe zone, helikopter, luchtballon	1	1	1	1
Woningontruiming en Leegstandswet	7	10	5	8
Marktvergunning en incid. standplaats; plaatsen gem. grond	16	0	36	0
Beleidscyclus evenementen	-	-	100	
Beleidscyclus APV	-	-	40	
Totaal	605	617	1453	1489

Afwijking - Evenementen en festiviteiten
De voorgaande twee jaren hebben (vrijwel) geen evenementen plaats kunnen vinden door de wereldwijze Covid-19 pandemie. In 2022 hebben de meeste evenementen weer doorgang kunnen vinden. Ook heeft een aantal nieuwe evenementen plaatsgevonden. Hierom is de inzet op evenementen en festiviteiten in 2022 hoger dan oorspronkelijk ingeschat.

Afwijking - Marktvergunningen
Er zijn in 2022 geen marktvergunningen of vergunningen voor incidentele standplaatsen afgegeven of aangevraagd.

3. Vergunningsgericht toezicht

In het VTH-beleid 2020 staat in onze visie op toezicht en handhaving vermeld dat door duidelijke regels te stellen we duidelijk maken aan welke normen inwoners, bedrijven en instellingen moeten voldoen. Daarbij hebben we ook oog voor de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid. Toezicht is geen doel op zichzelf. We streven naar optimale naleving van de regels, maar het gaat daarbij vooral om het doel dat we met de regels beogen. Door de proactieve inzet van duidelijk zichtbare toezichthouders beogen we te voorkomen dat zaken escaleren en dat we aan de achterkant moeten handhaven.

Twee uitgangspunten zijn hierbij van belang:
1. Een pragmatische aanpak waarbij toezicht geen doel op zich is, maar in dienst staat van het positief beïnvloeden van nalevingsgedrag;
2. De keuze is gemaakt voor een proactieve inzet, in lijn met het spreekwoord "voorkomen is beter dan genezen".

Aantallen in cijfers en uren
Als opmerking moet worden opgemerkt dat in het jaar 2019 de prognose gebaseerd is op aantallen en uren per zaak. De werkelijke cijfers van 2019 zijn gebaseerd op werkelijke aantallen en de uren van 2020 die zijn geregistreerd in het Persoonlijk Inzet Plan (PIP). Per 2021 werd er geen gebruik meer gemaakt van PIP. De aantallen van 2022 zijn weergegeven op basis van een schatting van de ons bekende gegevens.



3.1. Toezicht op het onderdeel bouw

Er is in 2022 1526 uur begroot voor toezicht op het onderdeel bouw door de gemeentelijk toezichthouders. Doordat de uren niet meer zijn vastgelegd in het Persoonlijk Inzet Plan (PIP), vindt er een schatting van het werkelijke aantal uren plaats. Deze uren zijn geschat op ruim 600 uur.

Verschil tussen begrootte uren en geschatte uren:
Opgemerkt moet worden dat er voor toezicht op het onderdeel bouw (nog) geen gebruik wordt gemaakt van particuliere/externe partijen. Dit heeft er onder andere mee te maken dat de Wet Kwaliteitsborging (Wkb) nog niet in werking is getreden. Dit heeft invloed op de invulling van en het aantal controlebezoeken bij bepaalde bouwwerken aangezien onze capaciteit niet toereikend is. Hierdoor wordt er onderscheid gemaakt tussen de niet complexe bouwwerken en/of de

gebouwen waarbij geen sprake is van het langdurig verblijven van mensen en de grotere bouwwerken of uitbreidingen.

Private kwaliteitsborging bouwen
In het uitvoeringsprogramma 2022 wordt ervan uitgegaan dat de Wkb in dat jaar ingevoerd zou worden. Inmiddels is bekend dat de Wkb naar verwachting 1 januari 2024 in werking gaat treden.

De Wkb heeft als doel de bouwkwaliteit en het bouwtoezicht te verbeteren door inschakeling van private kwaliteitsborgers. Daarnaast wordt de aansprakelijkheid van aannemers ten opzichte van particuliere en professionele opdrachtgevers uitgebreid. De wet gaat gefaseerd in. Er wordt gestart met eenvoudigere bouwprojecten daarna volgen eventueel de meer complexere projecten.

Proefproject Wkb
In 2022 is gestart met een proefproject Wkb. Doel van dit project is om te leren werken met de nieuwe wetgeving, en om te ontdekken op welke vlakken de werkwijze van de gemeente verandert. Ook wordt de invloed van deze nieuwe wetgeving op de gemeentelijke organisatie hierdoor duidelijk.
Duidelijk is ieder geval geworden dat de toezichtstaak voor de gemeente veranderd. Er is namelijk geen rol meer weggelegd voor toezicht bij bouwwerken die vallen onder gevolgklasse 1 van de Wkb. Dit zijn bijvoorbeeld grondgebonden woningen, dakkapellen of aan-/uitbouwen. Het toezicht en de technische toetsing (bij de vergunningverlening) komt bij een private kwaliteitsborger te liggen. Het proefproject wordt in 2023 afgerond.

Wat wel aan bouwtoezicht is uitgevoerd:
Zodra er een omgevingsvergunning voor bouwen wordt verleend, start het proces voor de toezichthouders. Afhankelijk van het type bouwwerk wordt er een aantal locatiebezoeken afgelegd tijdens het bouwproces. De start en frequentie hangt samen met het type bouwwerk en de snelheid van de bouwer. Het aantal aanvragen omgevingsvergunningen is direct van invloed op de mate waarin de toezichthouders worden ingezet.

Bij de niet complexe bouwwerken is daarom de keuze gemaakt om één of twee keer een bezoek te brengen aan de bouwlocatie. Wanneer er slechts eenmaal een bezoek werd gebracht aan de bouwlocatie dan betrof dit direct de eindcontrole (eindcontrole bouw). Dit betekent dat in alle gevallen is gecontroleerd of het bouwwerk conform de verleende vergunning is opgericht. Ondanks dat er minder uitvoerig of minder frequent is gecontroleerd dan gepland is er wel oog gebleven voor essentiële onderdelen zoals de fundering, dragende delen van de constructie en brand technische voorzieningen.

Gaat het om complexe bouwwerken dan zal een toezichthouder minimaal tweemaal de bouwlocatie aandoen. Het eerste bezoek staat dan in het teken van de uitzetting van de bouw. Dit gebeurt altijd in overleg en in uitvoering met een externe partij. In gevallen van grotere projecten zal de toezichthouder ook tussen de twee bezoeken door nog een keer langs gaan. Dit om te zien hoe de vorderingen zijn en om een algehele indruk te krijgen van de bouwplaats. Het laatste bezoek staat altijd in het teken van eindcontrole.

Ook in 2022 merken we dat er zelden ernstig wordt afgeweken van de in de vergunning opgenomen voorwaarden. In sommige gevallen wordt miniem afgeweken, maar daarvoor is handhavend optreden niet noodzakelijk.

Wanneer een vergunning is verleend door de Wabo consulenten, krijgt toezicht een vervolgzaak waarin zij de woning uitzetten, melding start bouw en de woning gereed melden bij de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

Daarnaast houdt de VRD toezicht met betrekking tot brandveiligheid van gebouwen. Dit gebeurde vaak op verzoek van de gemeente naar aanleiding van een klacht of melding. Aan deze verzoeken heeft de VRD kunnen voldoen.

Naast toezicht op bouwwerken zijn er in 2022 op basis van de BAG locatiebezoeken uitgevoerd. Dit gebeurt veelal naar aanleiding van een melding vanuit het BAG-systeem. Er kan middels een vergelijking van luchtfoto's worden geconstateerd dat er in de gemeente een bouwwerk is opgericht. Om te bepalen of dit een vergunningsvrij of vergunningplichtig object betreft kan het noodzakelijk zijn dat een toezichthouder ter plaatse gaat. Ook kan dit nodig zijn wanneer er twijfel bestaat over het nog bestaan van het bouwwerk. Indien nodig meet de toezichthouder tijdens het locatiebezoek de bouwwerken op. Voor de locatiebezoeken op basis van de BAG zijn in 2022 geen uren ingezet.

3.2. Toezicht op evenementen



Voor toezicht op evenementen is in het uitvoeringsprogramma 92 uur begroot. Deze uren zijn in 2022 ook gebruikt.

In het uitvoeringsprogramma 2022 zijn de volgende doelstellingen opgenomen ten aanzien van evenementen.
Hoofddoel: het faciliteren van evenementen, met borging van de leefbaarheid en veiligheid van de omgeving en bezoekers.

Achterliggende doelen:
- Het stimuleren van toerisme -en daarmee de lokale economie- in de gemeente.
- Bijdragen aan het imago van Borger-Odoorn als aantrekkelijke woon- en recreëergemeente.
- Het zoveel mogelijk voorkomen en beperken van hinder voor de omgeving.
- Zorgdragen voor de veiligheid van bezoekers en omwonenden van evenementen

In het begin van 2022, namelijk de periode tot begin maart, waren evenementen oftewel integraal verboden (tot 26 januari), oftewel alleen mogelijk onder strenge voorwaarden mogelijk (tot 25 februari) vanwege de corona-crisis.
In laatstgenoemde periode dienden organisatoren bij de vergunningsaanvraag een corona-plan te overleggen waaruit bleek dat de geldende corona-regels zouden worden nageleefd. Dit plan werd vervolgens beoordeeld door de gemeente en maakte na goedkeuring integraal deel uit van de vergunningsvoorschriften waar men zich aan diende te houden. Dit om de gezondheid en veiligheid van bezoekers en bewoners te waarborgen.

Vanaf begin maart was het weer mogelijk om evenementen te organiseren zonder corona-beperkingen. Dit is ook massaal gebeurt en een hoop evenementen hebben voor het eerst in twee jaar tijd weer plaatsgevonden.
Door het wegvallen van de corona-regels, was de gemeente vanaf dat moment ook weer veel beter in staat om evenementen te kunnen faciliteren, hetgeen het hoofddoel van het evenementenbeleid is, tezamen met borging van de

leefbaarheid en veiligheid van omgeving en bezoekers.
Dit was een tijd lang immers niet mogelijk vanwege het evenementenverbod, of slechts zeer beperkt vanwege de beperkingen door de landelijke corona-regels. Nu daarvan geen sprake meer was, kon de gemeente evenementen weer vergunnen en faciliteren, conform de wettelijke eisen en het gemeentelijk evenementenbeleid.
De achterliggende doelstellingen van het stimuleren van toerisme & de lokale economie en het bijdragen aan het imago van Borger-Odoorn als aantrekkelijke woon- en recreëergemeente, hebben we door de sterk toegenomen hoeveelheid vergunde evenementen vanaf maart 2022, ook weer kunnen behalen.

Aan het tweede element van het hoofddoel, het borgen van de veiligheid en leefbaarheid voor bezoekers en de omgeving, is eveneens veel aandacht besteed. In de periode dat er nog corona-beperkingen golden, diende het voorgenoemde corona-plan als middel om de veiligheid voor bezoekers en omgeving te waarborgen, tezamen met de reguliere eisen en processen op het gebied van veiligheid en het waarborgen van de leefbaarheid van de omgeving. Vanaf begin maart vormden laatstgenoemde eisen en processen weer het exclusieve kader. Het evenementenbeleid bevat hierbij de procedure voor de risicoanalyse, die voor elk evenement doorlopen wordt. Op grond van de uitkomsten hiervan, wordt de risicoklasse van een evenement (A, B, of C evenement bepaald, waarbij A evenementen de minste en C evenementen de meeste risico's met zich meebrengen). Aan de hand daarvan wordt vervolgens bepaald in welke mate advisering door de adviespartners noodzakelijk is. Hierbij kan dan onder meer worden gedacht aan de politie, VRD (brandweer), RUD en de GHOR.
Naast aandacht vooraf in het vergunningstraject, is er ook ten tijde van het evenement zelf aandacht voor de veiligheid en leefbaarheid. Hierbij spelen politie, gemeentelijke toezichthouders, BOA's en soms ook de RUD (voor geluidsmetingen) een rol om deze te waarborgen.
Bij het overgrote deel van de in 2022 gehouden evenementen, hebben er zich in het geheel geen incidenten voorgedaan op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. Bij 1 evenement was er na afloop van het evenement sprake van wanordelijkheden en vechtpartijen, waarvoor extra politie inzet gepleegd is om dit het hoofd te bieden. Bij een ander evenement was er sprake van een incident op het evenemententerrein, waarbij de veiligheid van enkele bezoekers in het geding kwam. In beide gevallen was er geen sprake van een ernstige afloop. Deze evenementen zijn nadien geëvalueerd met de organisatie en de adviespartners, om lering te trekken hoe dit in de toekomst voorkomen kan worden.
Samengevat kan worden geconcludeerd dat het aspect van het hoofddoel van het waarborgen van de leefbaarheid en veiligheid van omgeving en bezoekers, in bevredigende mate behaald is. .

3.3. Extra inzet toezicht als gevolg van Covid-19



In 2020 en 2021 hebben de toezichthouders extra uren ingezet als gevolg van Covid-19. Deze extra inzet had vooral betrekking op het inrichten van de 1,5-meter samenleving binnen de gemeente. Voorbeelden hiervan zijn: borden en vlaggen plaatsen, routes aanbrengen op de straat, terrassen controleren. In 2022 zijn bijna geen uren meer ingezet ten gevolge van Covid-19, aangezien de maatregelen slechts nog in het eerste kwartaal van kracht waren.

3.4. Toezicht op de Alcoholwet



Doelstelling 2022: vergunningverlening, toezicht en handhaving op de Alcoholwet wordt uitgevoerd in overeenstemming met het Alcoholpreventie- en handhavingsplan 2020-2024 'Ontnuchterend!'. In dit plan stelt de gemeente zich het volgende ten doel:
1. Preventief inzetten op informeren van jongeren en hun ouders over de schadelijke gevolgen van alcohol- en lachgas gebruik.
2. Afname van alcoholgebruik en van de schadelijke gevolgen van alcoholgebruik onder de achttien jaar.
3. Signaleren en terugdringen van problematisch alcoholgebruik bij zowel volwassenen als jongeren onder de 18.
4. Stijging realiseren van het aantal positieve controles en terugdringen van het aantal incomplete of onjuiste vergunningen bij horecagelegenheden, detailhandelaren en paracommerciële organisaties. De prioriteit gaat daarbij uit naar de doelgroep onder de achttien en tussen de achttien en 24 jaar.

De uitvoering van dit toezicht wordt verzorgd door externe partijen, zoals Veiligheidszorg Drenthe i.s.m. gemeente. De toezichtactiviteiten door Veiligheidszorg Drenthe en/of andere externe partijen worden conform onderlinge afspraken ingepland. In het Alcoholpreventie- en handhavingsplan 2020-2024 'Ontnuchterend!' staan de stappen beschreven die zullen worden ondernomen om de gestelde doelen te halen.

Zijn de doelstellingen gehaald?
In 2022 zijn 8 controles uitgevoerd bij evenementen en horecagelegenheden met betrekking tot het naleven van de alcoholwetgeving. De werkwijze is om via controles van BOA's die op leeftijd mogen controleren, te controleren op het schenken van alcohol aan minderjarigen, of het doorgeven van alcohol aan minderjarigen (wederverstrekking). Met de organisatoren van bijvoorbeeld evenementen wordt bij aanvang en bij de evaluatie ook het onderwerp veiligheid en alcohol schenken besproken. De meeste controles gaven een positief beeld. In twee gevallen zijn wel overtredingen geconstateerd op het gebied van leeftijd. In deze gevallen heeft de gemeente een waarschuwing gegeven en zullen hercontroles plaatsvinden. Bij herhaling van overtredingen kan de gemeente, conform beleid, zwaardere handhavingsmaatregelen nemen, zoals het opleggen van bestuurlijke boetes en bij meerdere herhalingen uiteindelijk het (tijdelijk) intrekken van de vergunning.

4. Objectgericht toezicht

Objectgericht toezicht is toezicht op het gebruik van bestaande objecten in bestaande situaties in de gebruiksfase. De gebruiksfase begint nadat een object, zoals een gebouw, is gebouwd (opgericht), is ingericht en "gebruiksklaar" is. Objectgericht toezicht is gebaseerd op een verleende (omgevings-)vergunning of algemene regels, zoals een AMvB. Het toezicht richt zich op het controleren van naleving van voorschriften uit de vergunning of de algemeen geldende regels. Objecten worden, afhankelijk van gestelde prioriteiten met een vastgestelde controlefrequentie periodiek gecontroleerd of worden gecontroleerd naar aanleiding van klachten of signalen dat er mogelijk regels worden overtreden.

In het VTH-beleid is opgenomen dat binnen dit onderdeel toezicht op brandveiligheid door de VRD en het gebruik van bouwwerken in strijd met de

bestemming prioriteit heeft. Hierbij hoort ook toezicht op de mogelijke aanwezigheid van asbest, gericht op het voorkomen van gevaar.

Het toezicht op de inrichting gebonden milieuvoorschriften wordt door de RUD Drenthe uitgevoerd en houdt onverminderd prioriteit. De RUD Drenthe werkt sinds januari 2016 volgens het uitgangspunt van 'de Drentse maat'. Ook in 2022 is de Drentse maat (DM) gehanteerd.



4.1. Toezicht op het gebruik van bouwwerken en handelen in strijd met het bestemmingsplan

De gemeente houdt toezicht op het gebruik van bouwwerken en het handelen in strijd met het bestemmingsplan. Voor de toezichthouders is een investering van totaal 234 uur geraamd.

Het toezicht op het gebruik van bouwwerken en handelen in strijd met het bestemmingsplan wordt uitgevoerd door twee partijen. De gemeente handelt zelf het toezicht af die te maken hebben met strijdig gebruik van bouwwerken en het handelen in strijd met het bestemmingsplan. Daarnaast houdt de VRD toezicht met betrekking tot het aspect brandveiligheid van gebouwen. Dit ziet toe op de technische onderdelen zoals alarminstallaties, vluchtwegen, juiste beslag op de deuren en de aanwezigheid en in orde hebben van blusmiddelen.

Het gemeentelijk toezicht op dit onderdeel van objectgericht toezicht heeft enkel plaatsgevonden naar aanleiding van meldingen en klachten. De binnengekomen meldingen en klachten variëren van in slechte staat verkerende gebouwen tot de verrommeling van erven. Zodra er een melding of klacht binnenkomt wordt er door de gemeentelijk toezichthouder een eerste controle uitgevoerd. Zo kan worden bekeken of er inderdaad sprake is van een strijdige situatie. Wanneer dit het geval is dan volgt er een gesprek met de eigenaar en/ of gebruiker van het perceel of de woning. Door het gesprek aan te gaan kan worden beoordeeld of er een mogelijkheid bestaat om er in onderling overleg uit te komen. Bijvoorbeeld wanneer de eigenaar of gebruiker door een uitleg over de regels uit zichzelf besluit de rommel op zijn erf op te ruimen. Wanneer de strijdige situatie is beëindigd kan de zaak worden afgedaan. Echter is dit niet altijd het verloop. In dat geval zal er een handhavingstraject worden opgestart.

De VRD zet in op risicogericht toezicht en toezicht op afstand. Risicogericht toezicht kost per object aanzienlijk meer tijd. Om de aanpak toch te kunnen realiseren heeft de VRD een analytisch model opgesteld aan de hand waarvan kan worden bekeken of een object hoog dan wel laag risico loopt op brand en schade als gevolg daarvan. Toezicht wordt noodzakelijk geacht bij objecten waarbij sprake is van niet-zelfredzame gebruikers, aanwezigheid van gevaarlijke stoffen of toepassing van gelijkwaardigheid.

Voor de minder risicovolle objecten is gekozen om dit niet meer fysiek te doen maar op een ander wijze vorm te geven, hierdoor hebben meer mogelijkheden om doelmatiger te werken en komt er meer capaciteit beschikbaar voor gebouwen met een hogere risicoclassificering. In 2020 is de VRD in de gemeente Borger-Odoorn de pilot 'toezicht op afstand' gestart voor de categorie 3 en 4 objecten (dus de objecten met een laag risico). De VRD heeft hiervoor een online tool. Deze kan door bedrijven zelf worden ingevuld. Afhankelijk van de uitkomst van deze online toetsing bepaalt de VRD de eventuele vervolgstappen.

4.2. Toezicht door de VRD op brandveiligheid

Ook in 2022 voerde de VRD de brandveiligheidscontroles uit voor ons als gemeente. In de coronajaren hebben deze controles minder plaatsgevonden, omdat het in verband met besmettingsgevaar niet mogelijk was om bijvoorbeeld zorgtehuizen te bezoeken voor controle. In 2022 waren grotendeels geen maatregelen meer van kracht. De controles zijn dan ook weer opgepakt.

4.3. Toezicht op de activiteit milieu

Het volledige milieu-gerelateerde toezicht, zowel ten aanzien van objecten als in gebieden en inclusief toezicht op slopen (i.v.m. asbestverwijdering) is uitbesteed aan de RUD. In het jaarprogramma van de RUD over 2022 is 2863 uren ingekocht voor toezicht en handhaving. Daarbij is 142 uren ketentoezicht ingecalculeerd. En was ruimte voor 185 uren bodemtoezicht. De gemeente voert op dit gebied zelf geen toezicht uit en hiervoor is dan ook geen capaciteit ingeruimd. In de als bijlage toegevoegde jaarrapportage van de RUD over 2022 staat per onderdeel een toelichting van de RUD over het door hen uitgevoerde toezicht.

5. Gebiedsgericht toezicht

In het VTH-beleid is door middel van speerpunten een bestuurlijke keuze gemaakt over de prioriteit van het gebiedsgericht toezicht. In het beleid is bepaald dat de focus moet komen te liggen op het toezicht in de openbare ruimte. Hier gaat het om zaken die onze inwoners raken zoals illegale bouwwerken, illegale reclames, verrommeling, opslag van materiaal, brandgevaarlijke situaties, overlast in allerlei hoedanigheden, waaronder geluidsoverlast. Hier past een actieve en aanwezige gemeentelijke toezichtsrol. Voor toezicht op dit terrein is ook een belangrijke rol weggelegd voor de inwoners zelf. Zij zijn immers degenen die de overlast in de openbare ruimte direct ondervinden. Door actief werk te maken van meldingen wordt daaraan vormgegeven. Indien nodig wordt hierbij hulp ingeschakeld van de RUD en/of VRD. Het doel van gebiedsgericht toezicht is het borgen en versterken van de ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten. En het behouden en waar nodig vergroten van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.

Er is in 2022 1439 uur begroot voor toezicht in de openbare ruimte (voornamelijk op basis van de APV).

In het uitvoeringsprogramma van 2022 staat het volgende opgenomen over toezicht in de openbare ruimte.
Hoofddoel: een 'opgeruimde' openbare ruimte en een net straatbeeld
Achterliggende doeleinden:

1. *De ruimtelijke en landschappelijke kwaliteiten borgen en versterken.*
2. *Behouden en waar nodig vergroten van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.*

Acties (om het doel te bereiken): De toezichthouders gaan proactief in de openbare ruimte controleren. Hierbij hebben zij aandacht voor zaken die onze inwoners raken zoals illegale bouwwerken, illegale reclames, verrommeling, opslag van materiaal, brandgevaarlijke situaties en dumpingen van afval (zoals tuinafval, grofvuil, asbest en drugsafval). Wanneer de toezichthouder dergelijke zaken constateert wordt de situatie vastgelegd. Vervolgens wordt het onderzoek naar de overtreder gestart. Wanneer de overtreder bekend is gaat de toezichthouder met diegene in gesprek en vraagt de strijdige situatie te beëindigen (dus de openbare ruimte op te ruimen). Hiervoor wordt een termijn gesteld. Wanneer de overtreder niet kan worden achterhaald dan zorgt de toezichthouder ervoor dat de strijdige situatie wordt beëindigd (bijvoorbeeld door het inschakelen van buurtbeheer). In beide gevallen wordt dus zorggedragen voor het opruimen van de openbare ruimte, door de overtreder of door de gemeente.
Meten: door het aantal meldingen openbare ruimte (MOR-meldingen) in beeld te brengen en deze te vergelijken met het aantal meldingen van voorgaande jaren. Wanneer er in 2022 minder MOR-meldingen worden ontvangen dan in de voorgaande jaren kan worden geconcludeerd dat de acties het gewenste effect hebben.

In 2022 zijn de toezichthouders proactief te werk gegaan in de openbare ruimte in gevallen waar er gevaarlijke situaties zijn ontstaan. Ook is er in 2022 actief omgegaan met meldingen over de openbare ruimte. Dit bevordert de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. En is een positief resultaat voor onze inwoners en ondernemers. In onderstaande grafiek staat het aantal contacten en zaken die zijn behandeld inzake de meldingen openbare ruimte.

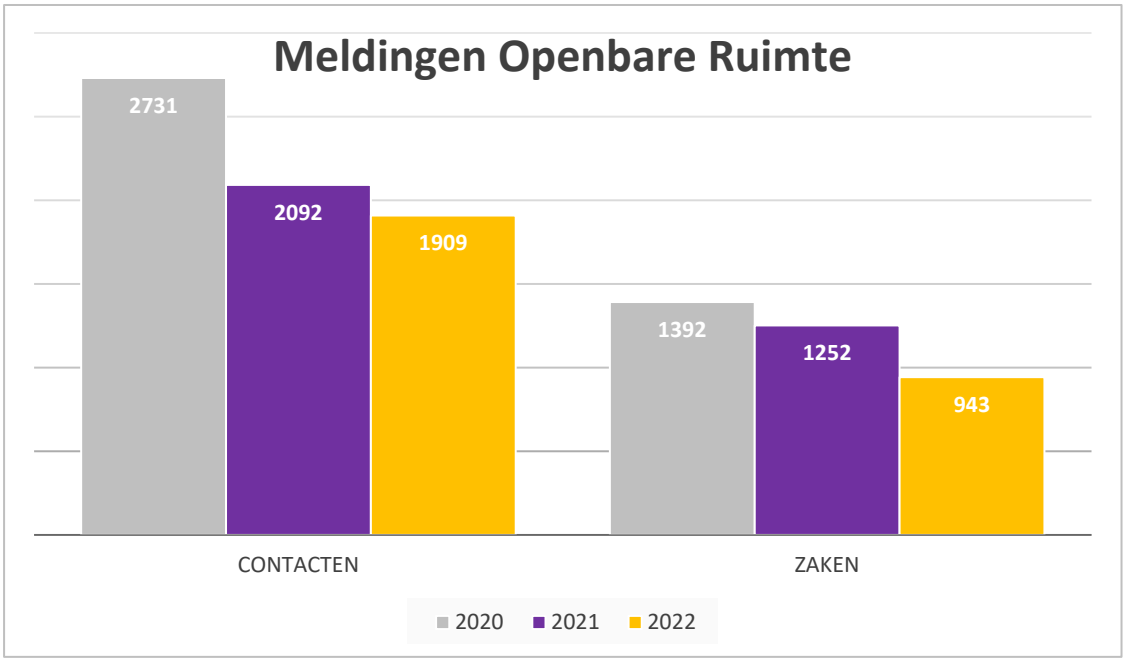

Het aantal contacten over MOR-meldingen is in 2022 nagenoeg gelijk gebleven. Wel is het aantal zaken dat aangemaakt is minder dan in 2021. De proactieve houding van toezichthouders in de openbare ruimte kan hier een oorzaak van zijn. De proactieve houding van de toezichthouders in de openbare ruimte. Door hun zichtbaarheid is de kans groot dat misstanden opgelost worden voordat er meldingen worden gedaan.

6. Integraal toezicht 

Integraal toezicht is toezicht waarbij er verbindingen worden gelegd tussen het fysieke en het sociale domein. De gemeentelijk toezichthouder, de politie, de Stichting Sociale Teams Borger-Odoorn en andere samenwerkingspartners werken samen. Door integraal toezicht te houden wordt niet slechts aan één aspect van de situatie aandacht besteedt, maar aan alle aspecten. Door de korte lijnen kan snel geschakeld worden tussen signalen in de sfeer van het fysiek domein, de openbare ruimte en de openbare orde enerzijds en het sociaal team anderzijds. Hierdoor worden onze inwoners sneller en beter geholpen.

In het toezichts- en handhavingsbeleid is tevens aandacht voor de wens om te streven naar een verdere integratie van toezicht tussen het fysieke domein, het sociaal domein en het domein van openbare orde en veiligheid.

Integratie tussen openbare orde en veiligheid enerzijds en het fysieke domein anderzijds bestaat al langer. Met de komst van de sociale teams is het mogelijk de samenhang tussen het fysieke en het sociale domein ook handen en voeten te geven. Dat heeft recent ook al zijn meerwaarde laten zien in die zin dat toezichthouders hun signalen regelmatig afstemmen met de sociale teams en zo inhoud geven aan een van de doelstellingen van de decentralisaties in het sociaal domein: proactief en dicht bij de burger georganiseerde uitvoering. Wanneer sprake is van overlastproblematiek nemen toezichthouders contact op met de sociale teams in Borger-Odoorn, waardoor een geïntegreerde en meer doeltreffende aanpak tot stand komt. Dat werkt ook in omgekeerde richting: op zijn beurt schakelt het sociaal team de toezichthouders in om eventuele problemen zo vroeg mogelijk te kunnen aanpakken.

In het handhavingsuitvoeringsprogramma is voor de inzet op invoering en toepassing integraal werken en afstemming tussen de domeinen/partijen 381 uur geraamd. De daadwerkelijke inzet op dit onderdeel was hoger, namelijk 400 uur.

Inzet op invoering en toepassing integraal werken gaan vooral over het maken van werkafspraken, vastleggen van processen en monitoren van de voortgang. Dit ligt deels bij de toezichthouders maar ook bij andere binnen de organisatie. Bijvoorbeeld bij het bedrijfsbureau of de coördinatoren van KCC, cluster Omgeving.

Onze inwoners kunnen beter geholpen worden als er sprake is van een samenhangende aanpak waarbij aandacht is voor al zijn/haar problemen, de samenhang daartussen en waarbij de behoeften van de klant leidend zijn. Op organisatorisch vlak kun je ervoor zorgen dat bureaucratische verkokering wordt tegengegaan en dat de verschillende instellingen, hulpverleners en overheden met elkaar samenwerken. In plaats van dat zij langs elkaar heen werken. Integraal werken zorgt er zo voor dat de dienstverlening van de gemeente op de lange termijn effectiever wordt. Hierdoor worden onze inwoners sneller en beter geholpen.

Integraal toezicht is een belangrijk speerpunt. We zien dat al terugkomen bij het onderdeel evenementen. Eerder was de afstemming met externe partijen vooral op afstand. Nu organiseren we dit sinds enkele jaren op een andere manier. Meer vanuit de gedachte om het gesprek met elkaar aan te gaan. Hierbij wordt ook de initiatiefnemer tijdig betrokken en in het proces meegenomen. Men komt langs, deelt ideeën en hoort face tot face hoe de adviserende diensten hier tegenover staan.

Ook dient de toezichthouder op locatie naast de specifieke klacht aandacht te hebben voor overige "problematiek". De toezichthouder heeft een signaalfunctie en geeft het signaal af bij de collega/ ketenpartner die hier over gaat. Op deze manier vraagt de functie van toezichthouder om een bredere blik en beperkt de functie zich niet alleen tot de specifieke klacht.

Integraliteit blijft een aandachtspunt. Daarom zal dit onderwerp bij het herijken van het VTH-beleid centraal staan.

7. Handhaving in het kader van het omgevingsrecht, de Apv en Opiumwet

Handhaving in het kader van het omgevingsrecht, de Apv en de Opiumwet vindt plaats wanneer er uit een toezichtscontrole van de gemeentelijk toezichthouder (of één van de samenwerkingspartners zoals de politie) is gebleken dat er in strijd met wet- en regelgeving is gehandeld. Als er een overtreding wordt geconstateerd, dan zal – als eerste stap in het handhavingstraject – de overtreder worden uitgenodigd voor een gesprek met de Wabo-consulent. De situatie wordt uitgelegd. Er wordt gekeken naar eventuele oplossingen en legalisatiemogelijkheden. Indien het gesprek niet leidt tot een oplossing dan zal het handhavingstraject worden voortgezet. Het juridisch team is verantwoordelijk voor het afhandelen van het juridische traject van de handhaving. Hieronder valt onder meer het opstellen van het handhavingsbesluit, het advies aan het college (indien nodig) en het opstellen van juridische documenten daarbij (bijvoorbeeld een last onder dwangsom of bestuursdwang).

Bovenstaande werkwijze is in 2020 vastgelegd in 4 processen voor de behandeling van handhavingszaken.
Het gaat om de volgende handhavingsprocessen:
- Proces verzoek om handhaving Wabo/Apv;
- Proces handhaving uit toezichtscontrole;
- Proces handhaving na een bijtincident;
- Proces handhaving bij overtreding van de Opiumwet.

In de processen staat stapsgewijs beschreven welke stappen er moeten worden gezet en door wie. De stappen moeten worden doorlopen door de administratief juridisch medewerker van het cluster VSO, de Wabo-consulenten van KCC, cluster
Omgeving en de juristen van het cluster VSO. Het inschakelen van de ketenpartners (bijvoorbeeld VRD of RUD) is ook gewaarborgd in de handhavingsprocessen. We zijn vanaf 3 juni 2020 gaan werken met deze processen.

Inzet op toezicht voor ondersteuning handhaving

Er is in 2022 rekening gehouden met een belasting van in totaal 505 uur toezicht naar aanleiding van verzoeken om handhaving en lopende handhavingszaken.

In handhavingszaken is het vaak van belang dat ook toezicht gehouden wordt op de overtreding. De constatering van een toezichthouder vormt immers de basis om tot handhavend optreden over te gaan. Ook in 2022 hebben de toezichthouders hier uren aan besteed. Omdat niet meer met tijdschrijven gewerkt wordt, wordt geschat dat de geschatte uren (505) voor toezicht als ondersteuning voor handhaving gebruikt zijn.

In het jaarverslag 2021 is beschreven dat de informele fase bij wijze van pilot ondergebracht is bij de vakafdeling, en niet meer bij het juridisch team. De pilot is inmiddels afgerond, en hier zijn een aantal conclusies uit voortvloeit. Op dit moment wordt nader onderzocht wat de juiste insteek is van de informele fase in het fysiek domein.

Handhaving

Voor 2022 is in totaal voor het juridisch team 900 uur gereserveerd voor handhavingszaken op het gebied van de Wabo, de Apv en de Opiumwet.

In onderstaande grafieken zijn de aantallen handhavingszaken en verzoeken om handhaving die in 2022 zijn behandeld weergegeven op het gebied van het omgevingsrecht. Er heeft onder andere handhaving plaatsgevonden op grond van de Wabo, de Apv en de Opiumwet. Onder elke grafiek wordt aangegeven om wat voor soort handhavingszaken het gaat. Om enig zicht te krijgen op de ontwikkelingen van het aantal zaken ten opzichte van voorgaand jaar zijn in de tabel tevens de gegevens van de afgelopen drie jaar opgenomen.

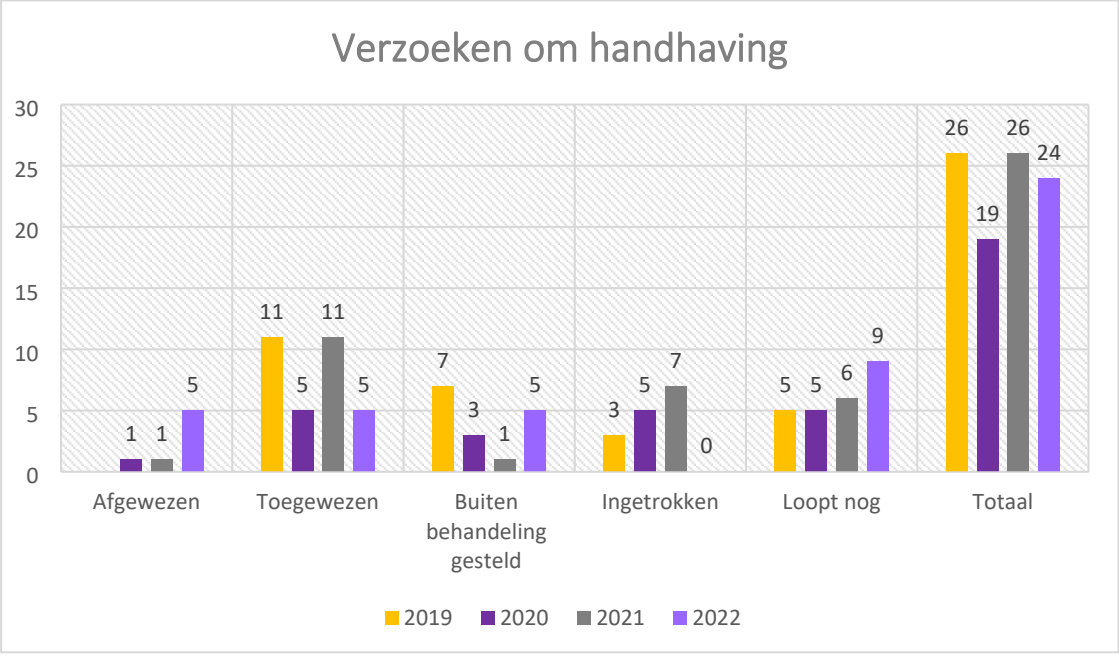

Een handhavingstraject wordt opgestart na ontvangst van een klacht/melding of een officieel verzoek om handhaving. De gemeente is verplicht om handhavend op te treden wanneer zij een verzoek om handhaving ontvangen, tenzij er geen sprake is van een overtreding. Daarnaast kan er van handhaving worden afgezien wanneer er zicht op legalisatie is of wanneer handhaving niet evenredig is met de te dienen belangen.

In 2022 zijn 24 verzoeken om handhaving ontvangen. Ook is een aantal handhavingsverzoeken behandeld die in 2021 zijn ontvangen. Zoals we uit de cijfers kunnen halen zijn in 2022 ongeveer evenveel handhavingsverzoeken behandeld als in 2021. Ook in 2022 zijn er langlopende handhavingskwesties behandeld.

Voordat de gemeente een beslissing neemt op het verzoek om handhaving het gebruikelijk is om eerst het gesprek aan te gaan. Zowel degene die het verzoek heeft ingediend en degene op wie het verzoek ziet moet worden uitgenodigd voor een gesprek. Wanneer het gesprek niet leidt tot een oplossing dan wordt de handhavingszaak overgedragen aan het juridisch team voor het opstellen van een handhavingsbesluit. In sommige gevallen wordt een handhavingsverzoek opgelost door met elkaar in gesprek te gaan, zonder dat een beschikking genomen hoeft te worden.

Een mooi voorbeeld van deze werkwijze is een handhavingszaak over een longeercirkel. Deze longeercirkel was geplaatst achter de schutting van de buren. Waardoor er overlast werd ervaren. De plaats van de longeercirkel bleek ook ruimtelijk niet aanvaardbaar. In overleg met alle partijen (zowel extern als interne collega’s) is een andere plek gevonden voor de longeercirkel die voor alle partijen (verzoeker, eigenaar en gemeente) aanvaardbaar werd geacht. Hierdoor hoefde er uiteindelijk geen last onder dwangsom opgelegd te worden.

Ook in 2022 zijn veel van de aan handhaving bestede uren gaan zitten in langlopende en intensieve handhavingszaken. Ook zijn er dit jaar uren besteedt aan het inwerken van nieuwe collega’s, omdat er veel verloop is geweest. Verder is er door de komst van de nieuwe handhavingsprocessen regie op de inkomende zaken. En valt het direct op wanneer er bijvoorbeeld een melding wordt ingeboekt als handhavingsverzoek. In dat geval wordt DIV gevraagd het zaaktype te wijzigen en de zaak op naam te zetten van de afdeling die dergelijke meldingen behandeld.

Men moet zich realiseren dat handhavingszaken vaak veel tijd in beslag nemen, omdat er naast het algemeen belang ook de belangen van één of meerdere belanghebbenden moeten worden afgewogen. Wanneer het handhavingsverzoek is toegewezen betekent dit dat er ook een last is opgelegd om de strijdige situatie te beëindigen. Doordat er minder ‘aanbod’ was dan verwacht konden de handhavingstaken in 2022 binnen de daarvoor geraamde uren uitgevoerd worden.

De meeste handhavingsverzoeken gaan over een situatie die (volgens de indiener van het verzoek) strijd met het bestemmingsplan of de Wabo oplevert. Zo zijn er in 2022 onder andere verzoeken ontvangen over een het bouwen van bijgebouwen dat niet aan het bestemmingsplan zou voldoen, het exploiteren van bedrijfsmatige activiteiten waar dit niet toegestaan is, en het ervaren van geluidsoverlast door bijvoorbeeld warmtepomp- of airco-units.

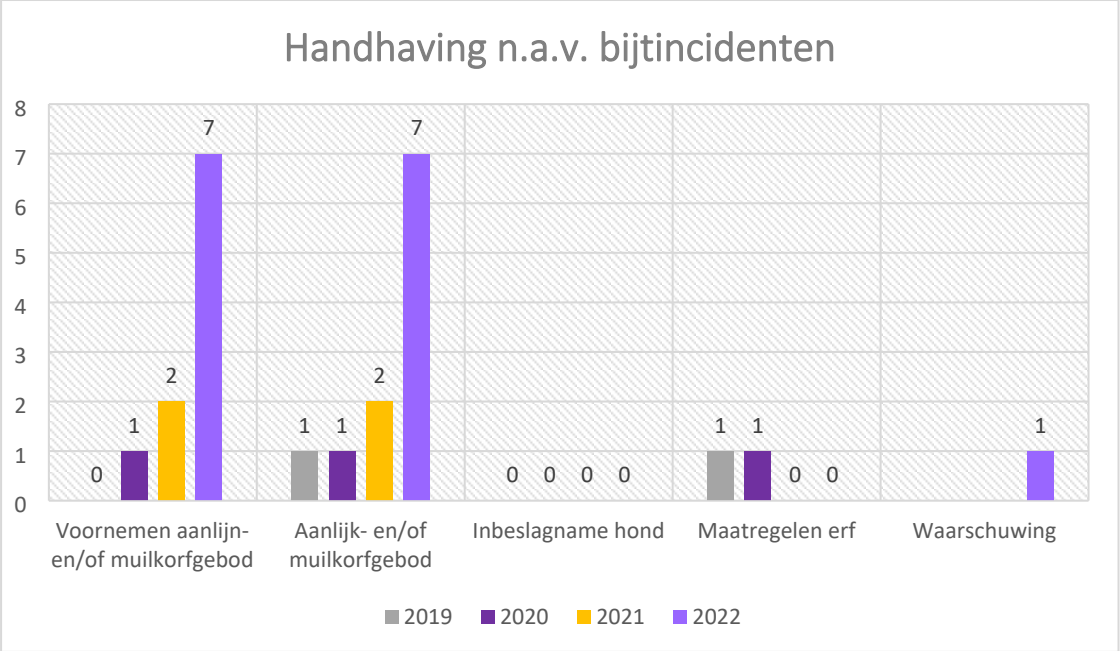

Handhaving na een bijtincident vindt plaats conform de Algemene plaatselijke verordening van Borger-Odoorn en de beleidsregels bijtincidenten honden gemeente Borger-Odoorn 2022. Ook in 2022 zijn er bijtincidenten gemeld bij de gemeente (via de politie), namelijk 11 keer. In zeven van deze gevallen is een aanlijn- en muilkorfgebod opgelegd. In één geval is een waarschuwing gegeven.

We zien dat dit jaar een grote toename is geweest in het opleggen van een aanlijn- en/of muilkorfgebod. Dit heeft er onder andere mee te maken dat in 2022 voor het eerst een aanlijnplicht binnen de bebouwde kom in de Apv opgenomen is.

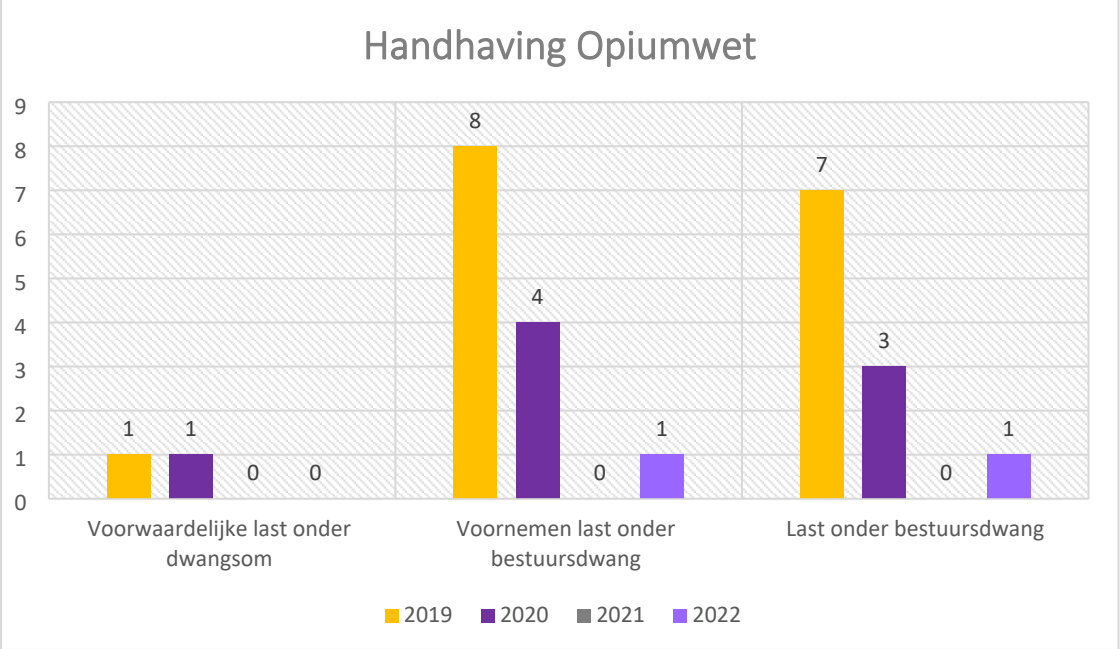

Handhaving wegens overtreding van de Opiumwet vindt plaats conform het 'handhavingsbeleid hard- en softdrugs gemeente Borger-Odoorn 2013 2e wijziging.

In het uitvoeringsprogramma zijn de volgende doelstellingen opgenomen ten aanzien van de handhaving op overtreding van de Opiumwet.
Hoofddoel: het optreden tegen illegale drugshandel en productie
Achterliggende doelen:

- Het voorkomen van herhaling van de overtreding en het ontstaan van ongewenste precedentwerking.
- Het afgeven van een signaal naar de omgeving dat drugscriminaliteit niet getolereerd wordt.
- De loop naar drugspanden door telers, dealers, klanten en bezoekers beëindigen.
- Het tegengaan van verloedering en de vergroting van de veiligheid en leefbaarheid in de samenleving.

In 2022 is er één overtreding van de Opiumwet door de politie gemeld bij de gemeente. In dit geval is overgegaan tot sluiting van de woning.

Openbare orde en veiligheid
BOA-Handhaving Openbare Ruimte (domein 1)

Outcome indicatoren

Hoofddoel: het bevorderen van de naleving van wet- en regelgeving.

Achterliggende doelen:
• Het verminderen/voorkomen van diverse vormen van overlast.
• Het verbeteren van de leefbaarheid.
• Mensen ertoe bewegen zich te houden aan de parkeerregels en het voorkomen van chaotische parkeersituaties.

Sinds april 2019 zet de gemeente BOA's Openbare Ruimte (domein 1) in. Hiervoor huren wij BOA's van Stichting Veiligheidszorg Drenthe (VZD) in. In hun eerste jaar werden ze hoofdzakelijk ingezet voor handhaving van de parkeerschijfzone (blauwe zone) in Borger-centrum.
Gaandeweg is hun takenpakket echter steeds breder geworden en tegenwoordig spelen zij een belangrijke rol bij de handhaving van een breed scala aan wet- en regelgeving op het gebied van de openbare ruimte, waaronder ook de APV.

In het jaar 2022 stond het eerste kwartaal nog grotendeels in het teken van handhaving van de toen nog geldende corona-maatregelen. Het is in 2022 niet nodig gebleken om "corona-boetes" op te leggen door de BOA's. Dit had te maken met betrekkelijk goede naleving van de maatregelen in onze gemeente en ons oogmerk dat een corona-boete een ultimum remedium is; het gesprek aangaan en d.m.v. voorlichten en waarschuwen de overtreding pogen te beëindigen vormde altijd de eerste stap, en dit bleek ook doeltreffend.

Nadat nagenoeg alle corona maatregelen eind februari 2022 waren opgegeven, kon er weer meer tijd worden besteed aan de reguliere BOA taken.
Speerpunten hierbij waren het tegengaan van overlast en vernielingen, handhaving van de parkeerregels, het optreden tegen het niet opruimen van

hondenpoep en het tegengaan van afvaldumping.
Hierbij werd er zowel proactief gesurveilleerd om zelf overtredingen op te sporen en te beëindigen als geacteerd op meldingen die bij de gemeente binnen kwamen van burgers. Daarnaast vormde ook informatie vanuit de politie en van de diverse gemeentelijke afdelingen over aandachtslocaties een belangrijke bron van informatie. De surveillance door de BOA's is overigens niet alleen ten behoeve van het opsporen en beëindigen van overtredingen, maar dient ook preventief om het begaan van overtredingen te voorkomen. Zichtbare en regelmatige aanwezigheid van de BOA's zorgt namelijk voor een merkbare verbetering in het nalevingsgedrag.
De BOA's werken regelmatig samen met zowel de politie als de gemeentelijke toezichthouders, om de handhaving bij kwesties waar hun inzet opportuun is, te bevorderen. Ook staan de BOA's in contact met BORG, om te zorgen dat aangetroffen gedumpt afval wordt opgeruimd en afgevoerd.

In 2022 zijn er in totaal 54 boetes uitgeschreven door de BOA's. Dit is vergelijkbaar met 2021, toen dit er 51 waren. De opbrengst van deze boetes gaat volledig naar de Rijksoverheid, de gemeente heeft hier verder financieel dus geen baat bij. Wel is het uiteraard een effectief middel om snel en daadkrachtig op te kunnen treden tegen overtredingen.
Gelet op bovenstaande, is met de gepleegde BOA inzet op de handhaving van een breed scala aan openbare ruimte gerelateerde thema's, het hoofddoel van het bevorderen van de naleving van wet- en regelgeving, behaald in 2022.

8. Toezicht en handhaving in het sociaal domein

Het toezicht in het sociaal domein wordt door verschillende partijen uitgevoerd. Zowel de gemeente Emmen (Participatiewet) als de GGD (Wet kinderopvang, ook op basis van het Afwegingsmodel handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen) voeren toezicht uit namens de gemeente Borger-Odoorn.

8.1. Toezicht en handhaving op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Voor het toezicht op de Wmo is in 2022 500 uren aan inzet gepland (zie bijlage 1 van het uitvoeringsprogramma 2022). In 2022 is het Wmo-toezicht met name signaal gestuurd geweest. Signaal gestuurd toezicht richt zich op signalen die via de gemeente, professionals en/of inwoners zijn gemeld over aanbieders en/of cliënten. Een signaal betreft alle informatie omtrent de rechtmatigheid en/of kwaliteit over de zorg.

Verloop toezicht 2022
In 2021 was het toezicht al meer 'op afstand' georganiseerd door de taak in 2021 los te koppelen van de functie 'contractmanager' en apart te beleggen bij het bedrijf Visible. Hierdoor wordt de objectieve rol van de toezichthouder nog duidelijker weg gezet.
Op 1 april 2022 is het toezicht veranderd van signaal- gestuurd naar preventief toezicht. Voorbereidend hierop is in het eerste halfjaar van 2022 de samenwerking met Coevorden vorm gegeven. Dit resulteert in een gezamenlijke inzet en co-financiering van de toezichthouder op de WMO. De uren van de toezichthouder zijn ook uitgebreid naar 24 uur per week. Deze zijn in het 2e en 3e kwartaal ingezet om de preventieve bezoeken voor te bereiden, het toetsingskader op te

stellen en bekendheid te geven aan het (preventief) toezicht. In het 4e kwartaal zijn de eerste preventieve onderzoeken gestart.
Via deze aanpak wordt de visie nog concreter vorm gegeven in de uitvoering.

Start RIEC project 2022
De gemeenten Emmen, Borger-Odoorn en Coevorden zijn door het RIEC dit jaar in de gelegenheid gesteld om surplus gelden in te zetten ter bestrijding van zorgfraude binnen deze gemeenten. Zowel binnen de Wmo 2015 als de Jeugdwet kunnen gemeenten te maken krijgen met zorg- en PGB-fraude. Daarom is het wenselijk om voor beide wetten in kaart te brengen welke risico's en mogelijke oplossingsrichtingen er zijn. Desalniettemin beperkt het project zich in eerste instantie tot de Wmo 2015. De belangrijkste reden hiervoor is dat de processen die zijn ingericht vanuit de Jeugdwet vaak significant afwijken van die van de Wmo 2015 én dat die processen in de meeste gevallen meer complex zijn. Beperking van de scope van het project komt de kwaliteit van het resultaat ten goede, zeker in relatie tot de verwachte doorlooptijd.

De doelen en activiteiten die binnen het project worden uitgevoerd zijn op hoofdlijnen beschreven in het "Plan van aanpak PGB- en zorgfraude, april 2022, versie 1.0". De (inhoudelijke) opdracht kan verder worden gespecificeerd als volgt:

A. Stel per gemeente de risico's op zorg- en PGB fraude vast binnen de volgende domeinen: beleid, inkoop/contractmanagement, toegang en toezicht.
B. Benoem per gemeente de mogelijkheden om de aangetroffen risico's te mitigeren en adviseer hierover.
C. Geef op verzoek uitvoering aan de mogelijkheden en adviezen uit onderdeel B.
D. Organiseer een themabijeenkomst en presenteer de bevindingen.

Visible Onderzoek & Advies is gevraagd de procesregisseur te leveren en uitvoering te geven aan bovenstaande inhoudelijke opdracht. Visible voert voor de gemeente Borger-Odoorn (in samenwerking met de gemeente Coevorden) eveneens het toezicht op de Wmo en Jeugdwet uit. De werkzaamheden in het kader van het RIEC-project hebben een positief (financieel) effect op de uitvoering van het toezicht in de gemeente Borger-Odoorn doordat er hier en daar overlap zit in de werkzaamheden die binnen beide opdrachten gedaan worden.

Meldingen 2022
De toezichthouder is voor de beleidsmedewerkers naast zijn formele taken ook gewoon een sparringpartner. In het afgelopen jaar is de toezichthouder meerdere malen om advies gevraagd. Bij één situatie heeft dit geleid tot een formele melding.

Nr.	Melding	Afhandeling
1.	*Inzake gecontracteerde Jeugdhulp aanbieder over onrechtmatig handelen.*	Loopt nog.

Activiteiten die in 2022 plaatsvonden
- Opstellen van een toetsingskader WMO en planning voor de preventieve bezoeken
- Kennismaking toezichthouders met WMO zorgaanbieders via een Meet & Greet
- Kennismaking met de sociale teams
- Doorontwikkeling calamiteiten protocol en achterliggend proces

- Ontwikkeling van een format waarin meldingen bijgehouden worden
- Vormgeven samenwerking met Coevorden
- Afstemming werkzaamheden met contractmanagement WMO
- Start uitvoering van de eerste preventieve onderzoeken
- Samenwerking met openbare orde en veiligheid middels RIEC project
- Deelname provinciaal toezichthouder overleg

Vervolg toezicht
Inmiddels is Visible per 1 april 2022 voor langere tijd gecontracteerd voor het toezicht. Als onderdelen van deze nieuwe opdracht zijn onder andere de ontwikkeling van het toezicht en pro actief kwaliteitstoezicht opgenomen.

8.2. Toezicht en handhaving kindcentra

Kindcentra worden jaarlijks geïnspecteerd door de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Drenthe (verder: GGD). De GGD stelt van de inspectie een rapport op. In dit rapport geven zij de gemeente advies. De GGD geeft aan of handhaving al dan niet nodig is. Voor handhaving op het gebied van kindcentra is per jaar 100 uur beschikbaar. In het toezichts- en handhavingsbeleid is toezicht en handhaving op kindcentra opgenomen als speerpunt. De uitgebreide rapportages over het toezicht en de handhaving van kindcentra worden vermeld in het jaarverslag kinderopvang dat aan de Inspectie van het onderwijs wordt gezonden.

Doelstelling voor 2022 uit uitvoeringsprogramma GGD
De toezichthouder van de GGD bezoekt namens de gemeente jaarlijks de geregistreerde kinderopvanglocaties per gemeente, de zogenaamde reguliere inspecties. Opvanglocaties die regulier geïnspecteerd worden zijn kinderdagverblijven, kinderdagverblijven met een registratie van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE), buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, nieuwe gastouders en een steekproef (in 2022 50%) bij geregistreerde gastouders. Daarnaast voeren de toezichthouders de onvoorziene inspecties uit, waarvan drie typen zijn. Het eerste type zijn de onderzoeken die voor en na registratie van een nieuwe opvanglocatie (zonder of met VVE-registratie) worden uitgevoerd. Het tweede type zijn incidentele onderzoeken, waarbij n.a.v. een concrete aanleiding, zoals klachten of signalen, gekeken wordt naar de naleving van de regels. Een incidenteel onderzoek wordt ook uitgevoerd bij een aanvraag tot wijziging, bijvoorbeeld een uitbreiding van het aantal kindplaatsen of een houderwijziging. Het derde type onvoorziene inspecties zijn nadere onderzoeken, die plaatsvinden als na een regulier of incidenteel onderzoek tekortkomingen zijn geconstateerd. Ook het aantal onvoorziene inspecties wordt jaarlijks per gemeente geprognotiseerd, waarbij rekening gehouden wordt met de aantallen in voorafgaande jaren, landelijke en regionale ontwikkelingen. In 2022 hield de GGD rekening met 37 onvoorziene inspecties voor de gemeente Borger-Odoorn.

Inspecties geregistreerde en nieuwe Kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus
Ieder geregistreerd kinderdagverblijf (KDV), buitenschoolse opvang (BSO) en gastouderbureau (GOB) moet jaarlijks worden geïnspecteerd. Bij iedere nieuwe voorziening dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden. De GGD heeft in het jaar 2022 32 van de 32 voorzieningen geïnspecteerd. Dat betekent dat 100% van de voorzieningen is geïnspecteerd.

Inspecties voorzieningen voor gastouderopvang

Op 1 januari 2023 is de Wet kinderopvang gewijzigd. De wetswijziging houdt in dat het vanaf 2023 verplicht is om jaarlijks een steekproef van minimaal 50% van de geregistreerde VGO te inspecteren. Tevens dient iedere geregistreerde VGO minstens 1 keer per 3 jaar geïnspecteerd te worden. Het ministerie van SZW heeft hiervoor in 2022 al extra middelen beschikbaar gesteld. Dit maakte het voor gemeenten en GGD'en financieel mogelijk om in 2022, vooruitlopend op de wettelijke verplichtingen per 2023, alvast een start te maken met de intensivering van het toezicht op de gastouderopvang.

In januari 2022 stonden 42 VGO geregistreerd in de gemeente Borger-Odoorn. Hiervan zijn er 5 in de loop van jhet jaar uitgeschreven en niet geïnspecteerd. Het aantal VGO dat de basis vormt voor het percentage geïnspecteerde voorzieningen is daarom 37. In 2022 heeft de GGD 10 VGO geïnspecteerd. Dat betekent dat de steekproef van geïnspecteerde voorzieningen 27% bedraagt.

Handhaving

In 2022 voldeden bijna alle kindcentra direct aan de geldende wet- en regelgeving. Over het jaar 2022 zijn er drie adviezen gegeven om te handhaven. Dit is 8,6% van het totaal aantal rapporten (896). Naar aanleiding hiervan zijn twee handhavingstrajecten daadwerkelijk ingezet. Dat betekent dat 66,7% van de rapporten met een handhavingsadvies door de gemeente is opgepakt.

8.3. Toezicht en handhaving Participatiewet

Voor toezicht en handhaving op de Participatiewet is de volgende outcome indicator geformuleerd:

Doelstelling: Het bevorderen van een rechtmatige uitvoering van de Participatiewet door het actief reageren op signalen, meldingen en bij de aanvraag voor een uitkering.

Acties:

- De Stichting Inlichtingenbureau Gemeenten (IB) verzorgt het gegevensverkeer van de gemeente met het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO), de Belastingdienst (BD) en de Rijksdienst voor het wegverkeer (RDW) in het kader van de bestrijding van witte fraude. Wanneer er een signaal van het inlichtingenbureau wordt ontvangen wordt er een onderzoek gestart. Het gaat om samenloopsignalen. Bijvoorbeeld wanneer iemand een uitkering ontvangt en er ook loon wordt doorgegeven aan de Belastingdienst.
- Men kan een melding doen bij de gemeente als het vermoeden bestaat dat een persoon met een bijstandsuitkering handelt in strijd met de Participatiewet. En daardoor misschien geen of minder recht op bijstand heeft. Meldingen kunnen gedaan worden via het KCC, via de website of rechtstreeks naar een bijstandsfraude@emmen.nl. Deze meldingen worden door de gemeente Emmen in principe op volgorde van binnenkomst onderzocht.
- Daarnaast doet ook de politie melding wanneer zij vermoeden dat er in strijd met de Participatiewet wordt gehandeld. De meldingen van de politie zijn een prioriteit. En gaan voor meldingen die (anoniem) telefonisch worden gedaan. Reden hiervoor is onder andere de grotere betrouwbaarheid van de melding. De samenwerking met de politie qua gegevensuitwisseling is vastgelegd in het convenant “Signalering en aanpak sociale zekerheidsfraude in de Politie eenheid Noord Nederland 2018”, welke in BOCE-verband is afgesloten. Ook wordt samengewerkt op basis van het hennepconvenant.

- Van inkomensconsulenten wordt (eventueel in samenwerking met de toezichthouders en sociale recherche) alertheid verwacht om te voorkomen dat uitkeringen onterecht worden toegekend. De inkomensconsulent wijst aanvrager op alle aspecten die van invloed kunnen zijn op de uitkering.
- Ook bij Menso wordt aandacht besteed aan de regels die horen bij een bijstandsuitkering, door middel van een voorlichtingsbijeenkomst.

Meten: De uitkomsten van de signalen en meldingen worden bijgehouden door de gemeente Emmen. We hebben hierdoor inzage in de hoeveelheid meldingen die leiden tot handhaving. En in hoeveel van de gevallen geen handhaving nodig is. Door het bijhouden van de aantallen kan worden gemeten of meer, evenveel of minder signalen leiden tot handhaving dan in voorgaande jaren. Hierdoor kan worden vastgesteld of er sprake is van een toe- of afname van de naleving van de wet- en regelgeving. Wat wel van belang is om in het oog te houden is dat dit inzage geeft in de resultaten van reactief toezicht. Signalen van inkomensconsulenten die zien op de aanvraag worden besproken in het Juridisch Kwaliteitsoverleg en tot eventuele vervolgacties wordt daar besloten.

In 2022 zijn er 21 fraudemeldingen gedaan, waarvan er uiteindelijk dertien doorgezet zijn voor verder onderzoek. De acht meldingen die niet onderzocht zijn, betroffen zes dubbele meldingen en in twee gevallen was de melding niet onderzoekswaardig. In totaal zijn voor Borger-Odoorn 27 bestuursrechtelijke rechtmatigheidsonderzoeken afgerond. In negen gevallen was er sprake van schending van de inlichtingenplicht. Hierbij heeft in acht gevallen een terugvordering plaatsgevonden vanwege verzwegen inkomsten en in één geval is de uitkering beëindigd omdat er geen hoofdverblijf was in de gemeente Borger-Odoorn.